

SOLUCIÓNS
LINGUA GALEGA

Resumo

Vocabulario

- Os prefixos son morfemas que se colocan diante dalgunhas palabras para formar outras novas.

Gramática

- As formas tónicas do pronome persoal son as que poden funcionar como suxeito dunha oración ou ir detrás de preposición.

Ortografía

- Os dous puntos utilízanse:
 - antes dunha enumeración,
 - despois do encabezamento dunha carta,
 - para introducir unha cita.
- As comiñas úsanse nas citas textuais, nos títulos de partes dunha obra e para destacar unha palabra ou expresión.

Literatura

- O nó é a parte do conto onde se narra o que lles vai sucedendo aos personaxes. O desenlace é a conclusión do relato.

Solucións das actividades

- 1 Por esta orde: *antinéboa, internacional, precocinado, inseguro, supermercado, semifinal, submarino, recontar.*
- 2 Por esta orde: *nela, Ela, del, eles.*
- 3 Querida pantasmaña:
Aquí, no planeta de Bort, todos preguntan por ti: os nenos, os homes preocupados, as tendeiras...

Alégranos saber que es feliz na Terra, asustando cativos.

Pero como di meu pai: «Se falta un de nós, Bort non é o mesmo».

Se temos que facernos os medoñentos para que volvas, farémolo.

Un bico de todos.

- 4 É «velliña» e canosa («de brancos cabelos»), ten engurras e ollos; camiña polo mundo da man; abrigase coa néboa; treme cando hai temporal e asoma a cara cando amaina o mal tempo.
 - Porque vai vella. As néboas.
- 5 Cabelos – cegos, vai – man, abrigar – coidar, temporal – tremar, vai – luar.
 - É rima asonante, agás no caso de *abrigar – coidar*, que riman en consonante.
- 6 Resposta aberta.
- 7 Ten o prefixo *en*.
 - Resposta aberta.
- 8 Resposta aberta.

Soluções
Pág 120

Soluções
Pág 121

Pág 121

Solucións das actividades

Despois de escoitar o texto

- A entrevista.
 - O reporteiro entrevista o doutor Mefisto.

Comprendo as palabras

- Por esta orde: *iniciarse, artellar, integrado, sórdido, loar, insufrible*.

- Os meus datos son certos.
 - Vivía nunha rúa sórdida e escura.
 - Fomos alumnos brillantes.
 - Ao rematar a carreira, casamos.
 - Tiña que esquecerme de meiguerías.

- Áxil → *axilidade*.

Próximo → *proximidade*.

Cómodo → *comodidade*.

Fácil → *facilidade*.

Intenso → *intensidade*.

Amable → *amabilidade*.

- Véxase a solución na imaxe do libro.

Reflexiono

- Por esta orde: F, F, V, F, F, F, V.

- Mefisto é un bruxo empresario.

Foi á escola dos humanos porque os seus pais eran partidarios da integración.

Ambos foron á Universidade, e Mefisto conservaba todas as súas habilidades de bruxo.

| | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| O | M | E | I | G | U | E | R | I | A | X | U |
| R | O | N | N | E | C | F | O | P | T | E | A |
| H | R | A | F | B | R | U | X | O | | M | E |
| I | D | V | S | A | E | P | U | Q | L | I | Z |
| T | E | S | R | U | B | A | V | U | L | E | V |
| A | N | T | M | E | O | N | Ñ | X | I | S | C |
| H | A | R | A | Z | I | T | O | X | I | B | A |
| O | D | X | T | A | F | A | R | D | S | I | E |
| Ñ | O | G | I | U | O | L | A | P | I | Q | U |
| I | R | D | C | X | D | L | U | N | O | L | R |
| E | N | C | A | N | T | A | M | E | N | T | O |

Cando rematou a carreira, o Consello ordenoulle que abandonase o mundo dos humanos.

Mefisto non lles fixo caso e a gora ten unha empresa de bruxería.

- Resposta aberta.

OBSERVO E FALO

- Resposta aberta.

Solución Pex 124

Solución das actividades

- 1 Por esta orde: *carpinteiro, mecánica, varredor, pintora, garda de tráfico, xardineira, bombeiro.*
- 2 a) O xefe do barco → *patrón.*
b) A xefa do goberno → *presidenta.*
c) A xefa dunha empresa → *empresaria.*
d) O xefe dun colexio → *director.*
e) O xefe dunha obra → *capataz.*
f) A xefa do Concello → *alcaldesa.*
- 3 *Taxista, cantante, tendeiro/-eira, pescador/-dora, debuxante, historiador/-dora, novelista, gandeiro/-eira.*
- 4 *Comisaría, zapatería/zapataría, peixería/peixaría, queixería/queixaría, carnicería/carnizaría, froitería/froitaría, secretaría, pastelería/pastelería, carpintería/carpintaría, xoiería/xoiaría.*
- 5 *Peixiño, gorriña, mesiña, casiña.*
- 6 *Golazo, cullerón, casarón, patadón, portazo, xefazo, maletón, zapatóns.*

USO O DICIONARIO

- 1 *Barco, golpe, meiga, casa, boneca, melón.*
- 2 *Roseira, bruxería, pelazo.*

Actividade de reforzo

- 1 Forma diminutivos, aumentativos e despectivos engadindo estes sufixos ás palabras que se indican:
 - a) Diminutivos: *-iño/-iña.*
 - b) Aumentativos: *-azo/-aza, -ón/-ona.*
 - c) Despectivos: *-ucho/-ucha.*

| | |
|--------|---------|
| mesa | vaso |
| casa | culler |
| prato | papel |
| animal | coitelo |

Solución: a) *mesiña, casiña, pratiño, animaliño, vasiño, culleriña, papeliño, coiteliño*; b) *mesaza, casaza/casona, pratazo, animalazo, vasazo, cullerón, papelón, coitelazo*; c) *mesucha, casucha, pratucho, animalucho, vasucho, cullerucha, papelucho, coitelucho.*

Soluci
Peix 126

Soluci
Peix 127

Solucións Pex 128

Solucións das actividades

- 1 Véxase a solución na imaxe do libro.
U = unido ao verbo. S = só.
- 2 - *Quen me mandaría meterme en asuntos de magos!* Oración introducida por *Quen*.
- *Sabe o tempo que lle levaba a meu pai facer un esconxuro?* Oración introducida por *que*.
- *Non nos van levar de visita ao Museo da Maxia.* Oración negativa.
- *Falareilles aos lectores do meu lado máis íntimo.* Regra xeral: despois do verbo e unido a el.
- *Cando vos chamaron os bruxos do consello?* Oración introducida por *Cando*.
- *Decídeo pronto!* Regra xeral: despois do verbo e unido a el.
- 3 Liña 3: «Agradézocho».
Liña 5: «A xente empurrábaos».
Liña 7: «Vémonos».
Liña 9: «Non onde vou agora, asegúrocho».

Solucións Pex 130

Solucións das actividades

- 1 Bi-ci-cle-ta, ma-ra-bi-llo-sa, be-rro, la-dri-do, a-ga-sa-llo, en-ri-ba, ca-cho, co-rrer.
- 2 **Avi-ón* e **fogu-ete* non son correctas porque non se poden separar as letras dunha mesma sílaba. **A-terror*, porque non pode quedar soa unha vogal nin ao final nin ao principio dunha liña. **Peq-ueno*, porque non se poden separar as letras dun dígrafo.
- 3 A Coruña-Barcelona. Podería relacionarse co uso 3, pois aínda que non sexan palabras compostas, gardan unha estreita relación. Tamén, co uso 5, porque aínda que non indican datas, si son palabras que marcan o comezo e a fin de algo.
11-12 anos. Uso 4.
1886-1950. Uso 5.
Político-económica. Uso 3.
Celta-Deportivo. Podería relacionarse co uso 3, pois aínda que non sexan palabras compostas, gardan unha estreita relación.
0-0. Uso 4.
Bi-ci-cle-ta. Uso 1.
Inglés-galego. Uso 3.
- 4 - Libros, feitas: están mal partidas porque non se poden separar as letras da mesma sílaba.
- Nunhas: está mal partida porque non se pode separar o dígrafo *nh*.
- etiquetas: está mal partida porque non pode quedar unha vogal soa nin ao principio nin ao final dunha liña.

Pex 131

- Unha avoa tan boa como a miña non a ten ningunha outra neta no mundo.
- Unha veciña de Lorena vai a clases de inglés cunha nativa.
- Chamou algunha nai preguntando por unha alumna do centro?
- Sabes dalgunha mecánica que busque unha axudante?

OBRADOIRO ORTOGRÁFICO
Prepara o ditado. Actividade de lectura.
Despois do ditado. Actividade de revisión.

Pex 132

Solucións das actividades

- a) «E é certo que vostede tamén tes poderes?».
 - b) «Díganos, como se leva o de ser muller dun bruxo?».
- Resposta de aplicación práctica.

OBRADOIRO DE EXPRESIÓN

- Resposta aberta de aplicación práctica.

Pex 133

Solucións das actividades

- É unha fábula.
 - A lebre e a tartaruga falan como as persoas.
 - Resposta aberta.
- Trátase dunha lenda.
 - Tuba de Oretón: Provocou un grande estrondo cando o rei se negou a que a súa filla casase con el.

Pex. 136

Resumo

Vocabulario

- Os suffixos son morfemas que se engaden ao final dun lexema para formar palabras novas.

Gramática

- As formas átonas do pronome persoal substitúen un nome, pero non poden funcionar como suxeito.

Ortografía

- Para partir palabras a final de liña, para separar palabras compostas ou cifras úsase o guión.
- O nh é un dígrafo e, polo tanto, non se pode partir cun guión.

Literatura

- Nos textos narrativos, os personaxes realizan a acción e dan vida á historia.

Pex. 136

Solucións das actividades

- 1 – brocha (pintor/-ora), 2 – angazo (xardineiro/-eira, agricultor/-ora), 3 – vasoira (varredor/-dora), 4 – serra (carpinteiro/-eira), 5 – mangueira (xardineiro/-eira, bombeiro/-eira), 6 – agullas e fío (xastre, modisto/-a, costureiro/-eiro).
- Maquinista, explorador/-dora, cocifeiro/-eira, oficinista, porteiro/-eira, vendedor/-dora.
- Dareiche a fórmula do esconxuro para que o fagas ti mesma.
Dareiche: despois do verbo e unido a el porque responde á regra xeral.
 ... para que o fagas: oración introducida por para que.

Solucions
Pex 137

- Devólvelle a Ana o libro que nos prestou.
Devólvelle: despois do verbo e unido a el, pola regra xeral.
... *que nos prestou*: oración introducida por *que*.
- Queríache contar un soño que tiven pero xa o esquecín.
Queríache: despois do verbo e unido a el, pola regra xeral.
... *pero xa o esquecín*: despois de adverbio.
- A Mefisto non lle fales de ungüentos.
Oración negativa.
- Á: a+a.

4 Actividade de lectura.

- Piloto: avioneta, ciclista: bicicleta, xardineiro: violetas, trompetista: trompeta, axente secreta, atleta, poeta.
- Un golfiño.
- Viaxaría ao redor do mundo sen maleta.
- Resposta aberta.

5 Avión: *avioneta*, hábil: *habilidoso*, trompeta: *trompetista*, pedal: *pedalear*, xardín: *xardineiro*, viaxe: *viaxar*.

6 *Un* (indeterminado) e *o* (determinado) son artigos; *mil*, numeral; *súa e os meus*, posesivos; *ese*, demostrativo.

7 - *Polo*: por+o.

- *Coa*: con+a.

- *Do*: de+o.